

Underconstruction

อาคารสถาบันไทย-จีน มหาวิทยาลัย
รังสิต สถาปัตยกรรมหน้าตาเรียบง่าย
แต่โดดเด่นด้วยรูปทรงหลังคาที่เป็น
เอกลักษณ์ และวัสดุอิฐสีเทาที่มีแบบ
ฟอร์มเฉพาะ

HANDS-ON AND INSPIRED

จากงานฝีมือก่อสร้างชิ้นเล็ก ประกอบร่างเป็นสถาปัตยกรรมชิ้นใหญ่
พิถีพิถันกับรายละเอียดในสเกลที่คนสามารถสัมผัสได้

PHOTOGRAPHY: FLASHDIAMOND WRITER: HARISADHI LEELAYUWAPAN

Underconstruction

หน้าตงข้าง, ภาพบรรยากาศภายใน
เวิร์กชอปที่สถาปนิกและช่างใช้ร่วมกัน
ทดลองวัสดุ และทำ MOCK-UP ก่อนที่
จะส่งแบบเพื่อผลิตรอง

S

Studiomake เป็นสตูดิโอที่ทำงานออกแบบสถาปัตยกรรม ก่อตั้งโดยสถาปนิกสองสามีภรรยา David Schafer และ Sarasalin Schafer สตูดิโอแห่งนี้ประกอบด้วยสถาปนิก 8 คน บวกช่างไม้ช่างเหล็ก ช่างปูนอีก 7 คน หัวใจหลักของ Studiomake คือการทำงานด้วยแรงบันดาลใจจากการลงมือทำ และการทดลองสร้างงานจริง การที่มีช่างประจำเข้ามาเป็นสมาชิกสัดส่วนถึงครึ่งหนึ่งเป็นจุดเริ่มต้นให้สมาชิกทุกคนเข้าใจขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้างเพื่อต่อยอดไปสู่การสร้างสิ่งใหม่ๆ กระบวนการทำงานแบบนี้เป็นอีกหนึ่งวิธีที่น่าสนใจ ทำให้กระบวนการการทำงานสถาปัตยกรรมแต่ละภาคส่วนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แก้ปัญหาที่มักเกิดขึ้นอยู่เสมอระหว่างก่อสร้างแต่ละส่วนอย่างเรื่องความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้ออกแบบและช่าง ทั้งยังเป็นการให้ความสำคัญกับศิลปะของงานทุกส่วนเป็นไปตามแบบร่างที่สถาปนิกได้วาดฝันไว้

“เราได้รับอิทธิพลการทำงานมาจากอเมริกา การทำงานสถาปัตยกรรมของสตูดิโอที่นั่นส่วนใหญ่เป็นแบบ design-built ซึ่งมีรูปแบบการทำงานที่เน้นเข้าเวิร์กชอป เขียนแบบก่อสร้าง และสร้างชิ้นงานจริง การทำงานแบบนี้มีข้อดีที่ผู้ออกแบบสามารถควบคุมรายละเอียดของชิ้นงานให้ได้ตามที่ต้องการ ภาพโฮมสตูดิโอเล็กๆ ที่มีทั้งส่วนออฟฟิศสำหรับการทำงานออกแบบ และส่วนเวิร์กชอปสำหรับทดลองทำ mock-up และทดลองใช้วัสดุ คือภาพที่วาดไว้ในหัวตั้งแต่ยังทำงานอยู่ที่อเมริกา” ด้วยความเชื่อว่สถาปนิกเป็นวิชาชีพที่เกิดมาจากช่าง Studiomake จึงมีความตั้งใจที่จะฟื้นฟูงาน craftsmanship ในเชิงสถาปัตยกรรมที่สถาปนิกหลายคนอาจจะเลยไปในสังคมปัจจุบัน ที่การทำงานผ่านสื่อดิจิทัลเข้ามามีบทบาทมากขึ้น Schafer สนับสนุนให้สถาปนิกในสตูดิโอทุกคนเข้าเวิร์กชอปลงมือทำงานด้วยตัวเอง เพื่อความเข้าใจในงานช่างอย่างถ่องแท้ เขาไม่สนับสนุนให้นักออกแบบนั่งทำงานอยู่บนโต๊ะทำงานทั้งวัน หลงอยู่ในภาพตัดจรัที่เห็นภาพต้นแบบในจอคอมพิวเตอร์ หรือจจจแต่กับการเขียนแบบบนกระดาษ ย้อนกลับไปเมื่อปี 2009 Schafer ตัดสินใจกลับมาตั้งสตูดิโอที่เมืองไทย ตอนนั้นเขาเริ่มต้นการทำงานในสตูดิโอกับช่างทองใส ช่างคูโจคนแรก พวกเขาหลงผิดลงถูกไปด้วยกัน การทำงานเน้นการแลกเปลี่ยนมุมมองระหว่างกัน ทั้งคู่ให้ความสำคัญกับช่างมากกว่า พวกเขาไม่มีวันจะยอมแบบร่างบนแผ่นกระดาษให้ช่างทำโดยไม่บอกเล่าเรื่องราวทางความคิดให้กับช่างได้เข้าใจ ในการเริ่มต้นงานใหม่ทุกโปรเจกต์พวกเขาจะอธิบายภาพรวมและไต่ถามขั้นของงานออกแบบให้ช่างฟัง จากนั้นก็มาร่วมกันคิดตีเคลปสลิกย่อยโดยใช้องค์ความรู้จากการฝึกฝนและลงมือทำของช่างมาช่วยพัฒนาแบบบรรยายกาศการทำงานแบบนี้ทำให้ได้งานที่มีความสดใหม่อยู่เสมอช่างมีความสุข ผู้ออกแบบก็มีความสุข จนวันหนึ่งเขามีครอบครัวช่างกว่า 7 ชีวิตที่เข้ามาคอยเสริมทัพให้สตูดิโอแข็งแรงขึ้น

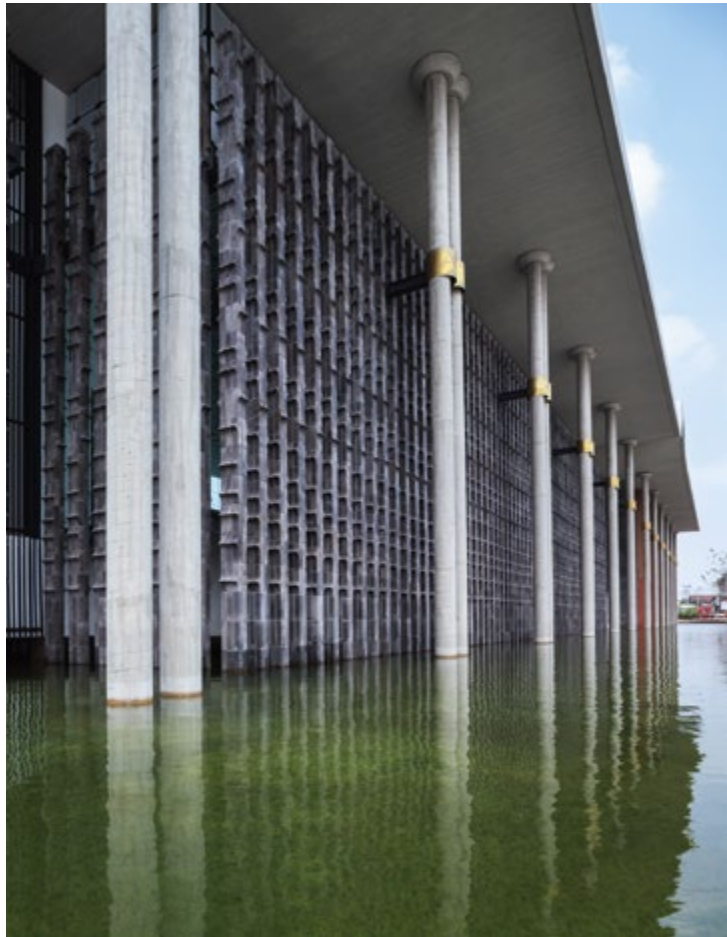
Studiomake มักเริ่มนับหนึ่งกับกระบวนการออกแบบจากวัสดุที่อยากให้ พวกเขามักให้ความสนใจกับเทลที่เล็กที่สุดก่อน และค่อยๆ โละมาส่วนโครงสร้างย่อยของอาคารอย่างพื้น ผนัง เพดาน และค้อยมาจากที่ฟอร์มของอาคารในที่สุด งานออกแบบของ Studiomake ไม่ได้ยึดติดที่สไตลิสติกใดสิ่งหนึ่ง ทุกครั้งที่มีการเริ่มโปรเจกต์ใหม่พวกเขาจะพยายามเข้าถึงมันประหนึ่งเป็นงานแรกที่ทำ Schafer กล่าวถึงสิ่งที่เขาอยากจะทำว่า เขาอยากออกแบบอาคารที่ดูจากภายนอกอาจจะน่าเบื่อ แต่เมื่อเดินใกล้เข้าไปแล้วน่าตื่นตะัน ให้อาคารค่อยๆ เปิดเผยตัวเองเมื่อมีโอกาสเข้าไปใช้งาน ไม่ได้เน้นเรื่องรูปฟอร์มที่หวือหวาแต่ให้ความสำคัญกับรายละเอียด ซึ่งสิ่งนี้เองที่อยู่ในสเกลที่คนสามารถสัมผัสได้อย่างใกล้ชิด

Studiomake เริ่มโปรเจกต์แรกในประเทศไทยกับงานประกวดแบบอาคารคณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิต หรือที่นักศึกษาเรียกกันติดปากกันว่า ‘ตึกดำ’ โปรเจกต์นี้เป็นงานปรับปรุงอาคาร ทาง Studiomake จึงเสนอแบบร่างให้สร้าง skin ให้กับตึกดำใหม่ ซึ่งเป็นการแปลงโฉมโดยใช้หน้ากอกใหม่ให้กับอาคาร พวกเขาเริ่มต้นงานออกแบบด้วยการทดลองวิธีการใช้วัสดุเหมือนทุกครั้ง ในครั้งนั้นทางสตูดิโอเสนอแนะแนวทางการใช้เหล็กฉีกสี่ด้าน ไอโอดีอยู่ที่การสร้างมิติเมื่อนำเหล็กฉีกมาประกบกัน 2 ชั้น ให้ความรู้สึกเหมือนตึกสามารถเคลื่อนไหวได้เมื่อเราเดินข้ามผ่านโถงต้อนรับใหม่เชื่อมสู่อีกเรียนเดิม ผ่านแกลเลอร์ที่เต็มไปด้วยงานศิลปะตรงตามคอนเซปต์ที่ว่าไว้ตั้งแต่แรกที่ต้องการสร้างบรรยากาศที่ทำให้นักศึกษาที่มีความกระตือรือร้น การเลือกใช้วัสดุด้วยวิธีการที่น่าสนใจจากงานชิ้นแรกนี่เองนับเป็นการเปิดตัวสตูดิโออย่างเรียบง่าย ผู้คนเริ่มรู้จักผลงานของ Studiomake โดยใช้สถาปัตยกรรมเป็นสื่อกลาง

ปัจจุบัน Studiomake เติบโตขึ้นเรื่อยๆ อย่างมั่นคง บทพิสูจน์จากผลงานคุณภาพเป็นการการันตีว่างานฝีมือสามารถพัฒนาไปด้วยกันได้ดีดีกว่างานสถาปัตยกรรมและการก่อสร้าง จากการเริ่มต้นทำงานช่างเพื่อเป็น mock-up ต้นแบบให้กับผู้รับเหมา และช่างในหน้างานก่อสร้างจริง วันนี้พวกเขายับขยายขอบเขตการผลิตงานจากช่างฝีมือจนสามารถสร้างชิ้นงานจริงอย่าง ประตู หน้าต่าง หรือวัสดุก่อสร้างใหม่ๆ เพื่อเป็นส่วนประกอบของอาคารในสเกลที่ไม่ใหญ่มากได้แล้ว ตอนนี้งานสตูดิโอกำลังตื่นเต้นกับการทดลองทำสินค้าประเภทอุปกรณ์ fitting จำพวกมือจับประตู ราวจับกันตึก ที่ Schafer มองว่า ส่วนประกอบของอาคารเหล่านี้เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวมนุษย์มากที่สุด และยังเป็นสิ่งที่มือของเราต้องสัมผัสอยู่ทุกวัน นอกจากการสัมผัสความงามของงานสถาปัตยกรรมด้วยตาแล้ว มือยังเป็นสัมผัสแรกที่มนุษย์รู้สึกเมื่อได้เหยียดกายเข้าไปในพื้นที่หนึ่ง มันเป็นการทำความเข้าใจครั้งแรกที่เราสัมผัสได้เหมือนการจับมือที่ททาย >

Chinese-Thai Institute (Guan Yin Pavillion), Rangsit University

เมื่อเราเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัยรังสิต สิ่งหนึ่งที่นำตาตื่นใจนอกเหนือจากบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่นักเรียนจากหลายหลายคณะเดินกันอย่างขวักไขว่และมีชีวิตชีวา เห็นจะเป็นอาคารขนาดใหญ่ที่ผุดขึ้นเป็นดอกเห็ดประชันหน้าพร้อมรองรับกิจกรรมแห่งการเรียนรู้ อาคารหลายหลังเพิ่งสร้างเสร็จในช่วงเวลาเพียงไม่กี่ปีมานี้ และอีกจำนวนมากที่กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง เรียกได้ว่าเป็นชุมชนของสถาปนิกที่จะใช้เป็น case study เรื่องระบบระเบียบแห่งการก่อสร้างได้อย่างดี สถาบันจีน-ไทย อาคารที่ตั้งอยู่ไม่ห่างจากทางเข้าหลักของมหาวิทยาลัยก็เป็นหนึ่งในอาคารที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง กำลังจะแล้วเสร็จและจะเปิดทำการในเร็ว ๆ นี้

เมื่อมองโดยผิวเผินแล้วสถาปัตยกรรมชิ้นนี้ไม่ได้มีรูปทรงที่โดดเด่นหรือแปลกตาแต่อย่างใด กลิ่นอายที่ทำให้เรารู้สึกได้ถึงความงามของ

ภาพบน, ภูมิทัศน์ภายนอกด้านหลังอาคารสถาบันไทย-จีน

หน้าตงรับตามเข็มนาฬิกา, โครงสร้างของอาคารที่เสาเดา-เดา-เดา ทำหน้าที่รับน้ำหนักอาคารบนพื้นดินใต้น้ำ, อิฐสีเทาที่ทาง STUDIOMAKE ออกแบบขึ้นเฉพาะ และโมเดลจำลองต้นแบบอาคารสถาบันไทย-จีน, อาคารสถาบันไทย-จีน และภาพบรรยากาศรอบป่าไผ่ทางด้านหลังอาคาร, มุมจากภายในอาคารสถาบันไทย-จีนที่มองลอดผ่านหลังคาจั่วที่บิดงอไปลงบนรูปทรงเดียวกับอิฐที่ปูขึ้นเฉพาะ

วัฒนธรรมตะวันออกต่างหากที่ทำให้เราอยากเดินเข้าไปสัมผัสพื้นที่ภายใน อาคารที่ดูเหมือนลอยอยู่บนพื้นผิวทะเลสาบซึ่งเป็นการสร้างบริบทแบบประเทศจีน รวมถึงการเลือกต้นไม้มาสร้างภูมิทัศน์ที่เปรียบเสมือนเป็นพื้นหลังของตัวอาคาร ประกอบกับลมที่พัดผ่านทะเลสาบเกิดการพลิ้วไหวของพื้นผิวน้ำ ทำให้อาคารที่ดูโปร่งหลังนี้มีชีวิตชีวา ในขณะที่เดียวกันก็สงบเหมาะกับการใช้สมาธิในการเรียนรู้

สถาบันจีน-ไทย มหาวิทยาลัยรังสิต หรือ Guan Yin Pavillion แห่งนี้ ออกแบบโดย Studiomake ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องงานฝีมือช่างเป็นสำคัญ พวกเขาฝากผลงานการออกแบบอาคารภายในมหาวิทยาลัยรังสิตมาแล้วหลายชิ้น อาทิ อาคารคณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิต หรือตึกดำ ส่วน Guan Yin Pavillion สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคอยต้อนรับนักศึกษาจากประเทศจีนที่มาเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนในมหาวิทยาลัยรังสิต ทั้งยังเป็นสถานที่รองรับกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาไทยและจีนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น พื้นที่ภายในอาคารแห่งนี้จึงประกอบไปด้วยห้องนิทรรศการลอยน้ำ ส่วนสำนักงาน ห้องสัมมนา ลานกิจกรรมกลางแจ้ง Guan Yin และคาเฟ่เล็กๆ เรียกว่าสามารถตอบสนองกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในแต่ละวันได้อย่างครบถ้วน

“ตั้งแต่เริ่มโครงการนี้ เราก็มั่นใจว่าอยากใช้อิฐเป็นวัสดุหลักในอาคาร อิฐที่เรานำมาใช้จะเป็นตัวแทนที่บอกเล่าเรื่องราวของวัฒนธรรมจีน เราเริ่มศึกษาเรื่องราวละเอียดของอิฐต่างชนิด ความแตกต่างของอิฐที่ผลิตในประเทศไทยจะมีสีส้ม แต่อิฐในเมืองจีนนั้นจะมีสีเทา” Schafer บอกกับเราถึงจุดเริ่มต้นเล็กๆ ที่กลายมาเป็นอาคารขนาดใหญ่ตรงหน้า สำหรับอาคารสถาบันจีน-ไทย แห่งนี้ Studiomake ยังคงให้ความสำคัญกับเรื่องของวัสดุ และงานดีเทลแบบที่พวกเขาทำตลอดมา ทางสตูดิโอได้ออกแบบรูปทรงของอิฐสีเทานี้ให้มีความโค้งมนตามกลืนอายุความเป็นจีนในรูปแบบที่เขาสัมผัสได้ อิฐพิเศษชิ้นนี้มีขนาดใหญ่กว่าอิฐโดยทั่วไปเล็กน้อย ผู้ออกแบบทำงานร่วมกับโรงงานผู้ผลิตจากอ่างทองเป็นเวลากว่าปีเพื่อหาสัดส่วนของส่วนผสม อุณหภูมิในการเผาที่ทำให้อิฐแข็งตัวอย่างแข็งแรงพร้อมทั้งได้สีเทาตามที่ต้องการ ความท้าทายในการทดลองทำวัสดุใหม่นี้สร้างความตื่นเต้นให้กับผู้ออกแบบและช่าง เพราะทุกครั้งที่เราทดลองผลิตลงถูกกับกระบวนการผลิตจะต้องคอยลุ้นอยู่นานทีเดียว เพราะเราไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าการทดลองจะออกมาเป็นอย่างไร

เมื่อพูดถึงกระบวนการการออกแบบอาคารหลังนี้ในภาพรวมก็ดูจะผิดแปลกไปจากงานสถาปัตยกรรมทั่วไป สถาปนิกส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับรูปฟอร์มของอาคารมาก่อนแล้วค่อยๆ เจาะดีเทลลงไปในส่วนพื้นที่ภายใน การเรียงสัปดาห์ของห้อง และกระบวนการในการออกแบบที่สวนทางกันโดยสิ้นเชิง หัวใจของอาคารหลังนี้กลับมามีอยู่ที่ดีเทลที่เล็กที่สุดอย่างอิฐที่ทำขึ้นเฉพาะตามที่กล่าวมาข้างต้น จากฟอร์มโค้งเว้าที่สร้างกลิ่นอายความเป็นจีนได้อย่างอัศจรรย์ถูกนำมาสร้างรูปโฉมและพัฒนาสู่รูปทรงของอาคารหลังคาจั่วที่บิดงอเพียงเล็กน้อยกลับให้ความรู้สึกของกลิ่นอายการผสมผสานของวัฒนธรรมทั้งสองได้อย่างลงตัว *

www.studiomake.com